

PRZYPOMNIENIE DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH O OBOWIĄZKU WPROWADZENIA STANDARDÓW MAŁOLETNICH

Standardy ochrony małoletnich - nowe obowiązki dla organizacji pozarządowych.

15 lutego 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606, dalej jako: ustawa), tzw. ustawa Kamilka.

Jedną z istotnych z punktu widzenia NGO zmian jest dodanie do ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym rozdziału 4b zatytułowanego: „Standardy ochrony małoletnich”.

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem wprowadza się w celu zwiększenia:

- bezpieczeństwa dzieci;
- odpowiedzialności;
- wrażliwości;
- świadomości w procesie postępowania w przypadku wykrycia krzywdzenia małoletniego;
- kultury organizacyjnej.

Obowiązek wprowadzenia standardów ma:

- organ zarządzający jednostką systemu oświaty (o której mowa w Prawie oświatowym – będzie to np. szkoła, przedszkole), oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;
- podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich.

W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty";
- zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

W standardach należy określić także:

- wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;

- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Zgodnie z art. 10 ustawy obowiązek wprowadzenia wyżej wymienionych standardów musi być zrealizowany w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, czyli do 15 sierpnia 2024 r.

Standardy ochrony małoletnich muszą być dostosowane do charakteru i rodzaju placówki lub działalności. Ustawodawca nie określił jednak wzorcowych standardów ze względu na różne profile podmiotów objętych obowiązkiem ich wprowadzenia. Ustawodawca wskazuje jedynie, co w szczególności określa się w standardach. Nie są to jednak jedyne zagadnienia, które powinny się w nich znaleźć, ponieważ jest to katalog otwarty, na co wskazuje użycie zwrotu:

"w szczególności." Standardy należy sporządzić w taki sposób, aby były zrozumiałe przez osoby małoletnie.

Podmioty zobowiązane do wprowadzenia standardów mają także obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Standardy powinny być udostępnione na stronie internetowej oraz wywieszone w widocznym miejscu w lokalu podmiotu zobowiązanego do ich wprowadzenia w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Sankcje za brak wprowadzenia standardów.

Zgodnie z nowelizacją w art. 23 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym:

- *ust. 2 otrzymuje brzmienie:*

"2. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2 - podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł."

- *dodaje się ust. 3 w brzmieniu:*

"3. Kto przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, nie wypełnia obowiązku przedłożenia informacji lub oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3-7 - podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł."

- *po art. 23 dodaje się art. 23a-23c w brzmieniu:*

"Art. 23a. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub

z opieką nad nimi, osobę wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, albo wiedząc, że została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstwo określone w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego lub

w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23b. 1. Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich nie wykonuje tego obowiązku - podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.

- 2. W razie ponownego stwierdzenia niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, sprawca podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.*

Art. 23c. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę wiedząc, że osoba ta ma obowiązek stosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi - podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5."

Po więcej informacji zachęcamy do zapoznania się z poniższymi publikacjami:

<https://publicystyka.ngo.pl/ustawa-kamilka-poradnik-niw>

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

<https://publicystyka.ngo.pl/jak-stosowac-ustawe-kamilka-w-zgodzie-ze-standardami-ochrony-danych-osobowych-komunikat-u-odo>

<https://publicystyka.ngo.pl/ustawa-kamilka-podstawowe-informacje-dla-ngo-sow-film>

<https://publicystyka.ngo.pl/wprowadzenie-standardow-ochrony-maloletnich-w-ngo>